מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את מקורות החג בתורה, במשנה ובתלמוד
- להבחין בין מצווה מן התורה לבין מנהג שהתפתח במהלך הדורות
- לתרגל ניתוח שורש ותבנית במילים הקשורות לחג

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – הבנת הנקרא

1. ב – זכרון תרועה
2. א – יום תרועה
3. ג – במשנה
4. ב – על פסוקי התורה
5. ג – חכמי התלמוד

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – בתורה הוא נקרא 'זכרון תרועה' ו'יום תרועה.
2. נכון – כך נאמר בעמוד.
3. לא נכון – התשליך מאוחר יותר, מימי הביניים.
4. לא נכון – מקורו בדברי חכמי התלמוד, לא בתורה.

חלק ג' – השלמת מילים

1. זכרון
2. תרועה
3. סימנים
4. ביניים

חלק ד' – שורש ותבנית – התאמה

1 – ד (ת.ק.ע)
2 – א (ש.ל.ך)
3 – ה (ז.כ.ר)
4 – ג (ש.ב.ר)
5 – ב (ס.ל.ח)

חלק ה' – סדר השכבות ההיסטוריות

1. מצוות השופר מופיעה בפסוקי התורה
2. מנהג הסימנים מוזכר בדברי חכמי התלמוד
3. מנהג התשליך מתפתח בימי הביניים
4. מנהגים חדשים נוספים בימינו

חלק ו' – כתיבה קצרה

1. מצווה כתובה בתורה וחובה לקיימה, כמו תקיעת שופר. מנהג התפתח מאוחר יותר ואינו חובה מהתורה, כמו אכילת סימנים.
2. כל דור הוסיף מנהגים חדשים מעל הקיימים - מצווה מהתורה, מנהג מהתלמוד, מנהג מימי הביניים ומנהגים של היום.

כרטיס יציאה – מה לחפש

- מצווה-מהתורה, מנהג-מאוחר יותר
- סימנים (או תשליך)
- כל דור הוסיף שכבת מנהגים חדשה על הקודמת

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח בשאלה: אילו מנהגי ראש השנה המשפחה שלכם שומרת, ומאיפה הם לדעתכם הגיעו
- כדאי להקדיש זמן לדיון בעל פה על השאלה הפתוחה לפני הכתיבה
- לתלמידים מתקשים אפשר לוותר על סעיפי ה-skip_n ולהתמקד בעובדות הבסיסיות

דף תרגול: ראש השנה – מורשת חיה בשולחן ובקול

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בשיעור זה לומדים איך ראש השנה נבנה משכבות שונות: פסוקי התורה, דברי חכמים, מנהגים עממיים ומנהגים חדשים של ימינו. כולם יחד יוצרים את המורשת החיה של החג.

1 חלק א' – הבנת הנקרא

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. באיזה שם מכונה ראש השנה בספר ויקרא?

א) ראש השנה ב) זכרון תרועה ג) יום הדין ד) יום כיפור

2. באיזה שם מכונה החג בספר במדבר?

א) יום תרועה ב) ראש השנה ג) חג האסיף ד) יום הזכרון

3. היכן מופיע לראשונה השם 'ראש השנה'?

א) בתורה ב) בנביאים ג) במשנה ד) בתלמוד הבבלי בלבד

4. על מה מבוססת מצוות השופר?

א) על מנהג עממי ב) על פסוקי התורה ג) על דברי חכמי התלמוד ד) על מנהג ימי הביניים

5. מקור מנהג הסימנים הוא בדברי...

א) התורה ב) הנביאים ג) חכמי התלמוד ד) ימי הביניים

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בתורה החג נקרא בשם 'ראש השנה'.	☐	☐
2	מצוות השופר מבוססת על פסוקי התורה.	☐	☐
3	מנהג התשליך קדום יותר ממנהג הסימנים.	☐	☐
4	מנהג הסימנים מופיע כבר בפסוקי התורה.	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. בספר ויקרא נקרא החג '_____ תרועה'.

2. בספר במדבר נקרא החג 'יום _____'.

3. מנהג ה_____ מקורו בדברי חכמי התלמוד.

4. מנהג התשליך מקורו בימי ה_____ .

4 חלק ד' – שורש ותבנית – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. תקיעה	____	**א.** ש.ל.ך
2. תשליך	____	**ב.** ס.ל.ח
3. זכירה	____	**ג.** ש.ב.ר
4. שברים	____	**ד.** ת.ק.ע
5. סליחה	____	**ה.** ז.כ.ר

5 חלק ה' – סדר השכבות ההיסטוריות

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	מנהגים חדשים נוספים בימינו
☐	מנהג התשליך מתפתח בימי הביניים
☐	מנהג הסימנים מוזכר בדברי חכמי התלמוד
☐	מצוות השופר מופיעה בפסוקי התורה

6 חלק ו' – כתיבה קצרה

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם מה ההבדל בין מצווה מן התורה לבין מנהג, והביאו דוגמה אחת מכל סוג.

2. מה פירוש הביטוי 'שכבה על גבי שכבה' בהקשר של מורשת ראש השנה?

כרטיס יציאה

מהו ההבדל בין מצווה למנהג?

תנו דוגמה אחת למנהג שמקורו בתלמוד.

מהי משמעות הביטוי 'שכבה על גבי שכבה'?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀